

Številka: 6041-4/2019-19

Datum: 8. 4. 2021

ZAPISNIK

4. seje Sveta za mlade Mestne občine Ljubljana, ki je potekala
8. aprila 2021 ob 15.30 uri na daljavo

Prisotni člani in članice sveta: Emilija Mitrović Miloš, Ksenija Perko, Ivan Jačimović, Matic Mlakar, Kaja Savodnik, Maša Cvar, Katarina Gorenc.

Odsotni člani in članice: Grega Ciglar, Nika Gregorin Juranović, Rok Kastelic (opr.).

Ostali prisotni, vabljeni: Mia Zupančič in Sandra Modic (Mladinska organizacija Brez izgovora), Jerneja Munc (Javni zavod Mladi zmaji), Ela Porić (UM MOL).

Dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 3. seje Sveta za mlade;
2. Kratko poročilo vodje Urada za mladino MOL;
3. Posledice epidemije na mlade in priprava/podpora programov za odpravo/omilitve le teh;
4. Razno.

Potrditev dnevnega reda

Predsednica je prisotne člane seje prosila, da potrdijo predlagani dnevni red, saj ni bilo prejetih nobenih pripomb. Člani sveta so dnevni red soglasno potrdili.

Ad. 1. Potrditev zapisnika 3. seje Sveta za mlade

Člani sveta so soglasno sprejeli zapisnik 3. seje Sveta za mlade.

Ad. 2. Kratko poročilo vodje Urada za mladino

Vodja Urada za mladino Mestne občine Ljubljana, Katarina Gorenc, je člane sveta seznanila z delom Urada za mladino v preteklem letu, ki je bilo v veliki meri zaznamovano s pandemijo. Vloga Urada v tem času je bila predvsem v podpori izvajalcem za zagotavljanje kontinuiranega izvajanja načrtanih programov. Trudili so se zagotavljati sredstva za nemoteno delovanje, skrbeli so tudi za ustrezen pretok informacij in vzpostavljanje pogojev za delitev dobrih praks, ki so omogočale učinkovit odziv na spremenjene potrebe mladih.

Člani sveta so bili seznanjeni, da so se načrtovani programi, ki so bili sofinancirani preko javnih razpisov, izvedli. Tudi mladinski centri so ves čas ohranjali osebne stike z mladimi, predvsem tistimi, ki so imeli največjo potrebo za podporo.

Katarina Gorenc je ob tej priložnosti izrazila posebno zahvalo Javnemu zavodu Mladi zmaji, ki se je odzval prvi, in je hitro ter sistematično oblikoval in prilagajal aktivnosti novim okoliščinam ter bil zelo dober zgled in podpornik ostalim organizacijam.

Tudi v letošnjem letu so aktivnosti v pretežni meri zaznamovane z epidemijo zato ostaja v središču podpora izvajanju programov in zagotavljanje kontinuitete izvajanja programov kot tudi iskanje ustreznih rešitev za najbolj učinkovito nagovarjanje potreb mladih in mladinskih organizacij.

Podrobnejše poročilo s kratkim povzetkom ključnih aktivnosti in projektov je priloga tega zapisnika.

Sklep 1: Člani Mladinskega sveta so seznanjeni s poročilom o delu Urada za mladino, ki ga je podala Katarina Gorenc.

Ad. 3 Posledice epidemije na mlade in priprava/podpora programov za odpravo/omilitve le teh;

Predsednica Sveta za mlade MOL, Emilija Mitrović Miloš, je pri 3. točki dnevnega reda povabila k predstavitvi tematike povabljenе gostje, najprej Jernejo Munc, psihosocialno svetovalko iz Javnega zavoda Mladi zmaji.

Jerneja Munc se je na začetku zahvalila za povabilo in povedala, da dela kot mobilna psihosocialna svetovalka ne samo za Mlade zmaje ampak za mrežo vseh mladinskih centrov v Ljubljani. Predstavila je opažanja in izkušnje preteklega dela s področja duševnega zdravja in potreb mladih. To so tako njena lastna opažanja, kot izkušnje sodelavk, prostovoljk, ki delujejo v programu psihosocialnega svetovanja.

V letu, ki ga je zelo zaznamovala epidemija so svetovalci opazili povečanje stiske, kar sovpada tudi z opažanjem drugih organizacij s katerimi je v stiku. Jerneja Munc je s člani Sveta za mlade delila naslednja opažanja povečanja stisk pri mladih predvsem na področjih:

1. *Družinskih in vrstniških odnosov* (zaradi izolacije in zmanjšanja socialnih stikov so se težave pojavile tudi tam kjer jih prej ni bilo, če so pa že prej obstajale so se te težave poglobile);
2. *Osamljenost*, še posebej pri mladih na prehodu v 1. letnik SŠ ali v 1. letnik fakultete (prikrajšani so bili za spoznavanje novih sošolcev in okolice v živo in osamljenost se je izrazila predvsem pri mladih, ki imajo težave pri vzpostavljanju novih stikov);
3. *Padec motivacije* tudi pri učencih z dobrim učnim uspehom pred epidemijo;
4. *Anksioznost ter panični napadi*;
5. Povečanje *depresivnih stanj* in
6. povečan pojav *rizičnih vedenj* (samopoškodovanje, samomorilnost, zasvojenost).

Jerneja Munc je poudarila, da o stiskah poročajo tudi mladi, ki v preteklosti niso imeli težav v duševnem zdravju. V nadaljevanju je navedla razloge za takšno stanje. Ti se izražajo predvsem v *velikih razlikah glede na okoliščine v katerih mladi živijo* (materialne razlike in različna podpora doma). Otežen ali celo onemogočen *dostop do pomoči* in dolge čakalne vrste do ustrezne pomoči je tudi med razlogi za poslabšanje stanja mladih na področju duševnega zdravja. *Neprilagojene so tudi oblike pomoči mladim*. Pogosto so oblike pomoči zagotovljene preko telefonskih linij. To za številne mlade ni več običajen način komunikacije. Po izkušnjah

Jerneje Munc bo zelo malo mladih vzelo v roke telefon in tako zaupalo svojo stisko, pogostejše stisko izrazijo preko sporočil, klepetalnic, socialnih omrežij in drugih platform. Kar veliko mladih pa ima iz preteklosti *slabe izkušnje z vključevanjem v sistem* (CSD, psihiatrija ali psihološka pomoč), zaradi tega tudi kasneje poiščejo pomoč ali jo sploh ne. Jerneja Munc je izpostavila tudi *velik strah pred stigmatizacijo pri mladih*, ki imajo težave v duševnem zdravju. Mlade predvsem skrbi odziv vrstnikov in okolice.

Prisotni člani in članice Mladinskega sveta so bili v nadaljevanju seznanjeni s konkretnimi podpornimi ukrepi Javnega zavoda Mladi zmaji, ki so bili namenjeni mladim v zadnjem letu. Trudili so se ohranjati stik z mladimi na kakršen koli možen način (digitalno, v živo, ko je bilo možno ipd.). Še posebej so pomembne aktivnosti iz področja umetniškega izražanja.

Mladi zmaji so v preteklem letu vzpostavili mladinski center DigiMC preko platforme Discord. Kot izjemno pomemben korak so izpostavili vzpostavitev digitalne svetovalnice po principu vrstniške podpore, kjer je poleg Jerneje Munc aktivnih še sedem svetovalk, študentk, ki so po starosti blizu mladim uporabnikom digitalnega centra. Izvajali so mesečna mladinska izobraževanja in decembra 2020 izvedli konferenco Mladost (je) ni norost, ki je zajela širšo publiko, ne samo mladinske delavce ampak tudi druge strokovnjake, ki so v stiku z mladimi.

Jerneja Munc je predstavila tudi konkretne predloge in potrebne smeri delovanja za nadaljnje obdobje. Izhajajoč iz izkušenj in izraženih potreb mladih, bi bilo potrebno:

1. krepitev programov za destigmatizacijo težav v duševnem zdravju (v šolah, mladinskih centrih in fakultetah), ti programi bi morali posebej temeljiti na osebnih izkušnjah, podobno kot npr. program Živa knjižnica.
2. Širjenje možnosti vrstniške podpore, po zgledu digitalne svetovalnice, ki že deluje, kjer mora biti močan poudarek tudi na mentoriranju mladih (vrstniških) svetovalk in svetovalcev.
3. Sistem certificiranja izobraževanj za mladinske delavce (za delo z mladimi v stiski).
4. Večje število psihologov, svetovalcev in usposobljenih ljudi za delo z mladimi.
5. Medresorsko, med organizacijsko in timsko povezovanje (v konkretnih primerih ter preko izobraževanj in konferenc).
6. Ozaveščanje o pomenu mladinskega dela, ki je lahko ključnega pomena tudi za krepitev duševnega zdravja mladih. Delo mladinskih delavcev je bilo ključno v zadnjem letu.

Člani Sveta za mlade MOL so se Jerneji Munc zahvalili za temeljito predstavitev ter uvid v položaj mladih, kot tudi za to, da je z mladimi sodelavkami oblikovala predloge za ukrepanje.

Emilija Mitrović Miloš je k nadaljevanju 3. točke dnevnega reda pozvala še preostali dve povabljeni strokovnjakinji, in sicer Mio Zupančič in Sandro Modic iz mladinske organizacije Brez odgovora Slovenije.

Mia Zupančič se je zahvalila za povabilo k sodelovanju pri tako pomembni tematiki kot je duševno zdravje mladih v času epidemije. Po medijskih objavah o pomanjkanju postelj na pedopsihiatriji ter študentskih stiskah in vse bolj pogostih izraženih samomorilskih misli je toliko bolj pomembno govoriti o tej temi. Mladinska organizacija Brez odgovora dela predvsem s srednješolci in vse kar je bilo povedano v predhodni predstavitvi s strani Jerneje Munc, lahko potrdijo, saj imajo podobne izkušnje in opažanja. Izpostavila je mogoče premalo izpostavljeno skrb dijakov glede šolanja, predvsem tistih, ki bodo letos opravljali maturo, ne vedo kaj jih čaka in kaj se od njih pričakuje. To je bila tudi tema s katero so se veliko ukvarjali v mladinski

organizaciji Brez izgovora. Z namenom medsebojne podpore so med seboj povezovali člane, študente z dijaki. Potrdili so tudi že izpostavljeno stisko mladih na prehodu v prve letnike, ki so bili v šoli ali na fakulteti zelo malo. Opazili so tudi, da je veliko mladih športnikov ostalo brez motivacije in načina sproščanja. Potrebno je bilo iznajti nove načine in rutine in tu jim je mladinska organizacija skušala pomagati in nuditi podporo. Trudili so se ostajati z mladimi v stiku in vzdrževati redna, prilagojena, druženja kot tudi skrbeti za usposobljenost mladinskih delavcev pri delu z mladimi na daljavo in pri ustvarjanju varnega okolja.

Naslednja sogovornica, Sandra Modic, dela na področju koordinacije preventivnih programov mladinske organizacije Brez izgovora, je izpostavila, da tudi šole s katerimi je bila v zadnjem letu v tesnejšem kontaktu, izpostavljajo podobne stiske mladih. Opozarjajo tudi na povečanje medvrstniškega nasilja, ki se je pojavilo ob povratku v šole. Problematično se ji zdi, da se je o teh stvareh govorilo, ko so bili otroci doma s povratkom v šole pa se pričakuje, da se bodo stvari same od sebe normalizirale. Posredovala je zapažanja učiteljev, da je povečan upad motivacije pri učencih, težje se umirijo in osredotočijo na delo in problem preobremenjenosti, tako dijakov kot tudi študentov.

V nadaljevanju je potekala razprava v katero so se vključili vsi prisotni in predvsem izrazili zaskrbljenost nad opažanji, ki so jih predstavile strokovne sogovornice. Na strokovne sogovornice so bila naslovljena vprašanja o digitalni zasvojenosti, ali je opažena občutna rast in kako pomagati. Osrednji del razprave je potekal predvsem o tem kako lahko vsi skupaj spletemo varno mrežo, kdo so ključni ljudje, ki lahko pomagajo, vsaj na področju MOL-a. Stiske so zelo različne in prisotne na različnih ravneh zato so člani sveta izpostavili, da se je potrebno dogovoriti na kakšen način bi bila podpora tudi tehnično izpeljana. Sodelujoči v razpravi so izpostavili, da obstaja veliko organizacij, ki delajo na področju duševnega zdravja, veliko je projektov na to temo vendar se izpostavlja problem razdrobljenosti informacij in organizacij. Vsi prisotni so se strinjali, da je situacija izredno kompleksna in da so se v tem času okrepile tudi težave od prej, in da je ključno vprašanje kaj lahko storimo. Strinjali so se, da je potreba po vzpostavitvi mreže, združevanju moči ter po povečanju obsega nudenja strokovne pomoči, potreba po izobraževalnih aktivnosti tako za mlade kot mladinske delavce, poseben poudarek sodelujočih razpravljavcev je bil na destigmatizaciji in ozaveščanju mladih. Zato bi bilo nujno potrebno oblikovati ustrezen program, ki bo lahko odgovoril na izpostavljene potrebe kot tudi dodatno kadrovsko okrepiti program Mladih zmajev za realizacijo začrtanega programa. Na podlagi predstavitev in razprave je predsednica Sveta za mlade, Emilija Mitrović Miloš, predlagala pripravo dveh sklepov, ki se bosta navezovala na razpravo, predloge in vsaj delno rešitev, v okviru in obsegu, ki je v pristojnosti Mestne občine Ljubljana.

Sklep 2: Svet za mlade se je seznanil in se soglasno strinjal z ugotovitvami, da je zaradi epidemije potreba po zagotavljanju večjega obsega psihosocialne podpore za mlade, da je področje duševnega zdravja še vedno zelo stigmatizirano, ter da bi povezovanje deležnikov, ki se s tem področjem ukvarjajo v Ljubljani, prispevalo k večji dostopnosti storitev za mlade.

Sklep 3: Svet za mlade predlaga Mestni občini Ljubljana, da se povečane potrebe naslovi z zagotovitvijo sredstev za kadrovsko okrepitev programa psihosocialne pomoči Javnega zavoda Mladi zmaji. Ta bi z okrepitvijo prispeval k povečanju obsega pomoči, ter oblikovanju mreže izvajalcev pomoči za najbolj učinkovito naslavljanje problematike. Svet za mlade predlaga MOL, da se za ta namen JZMZ zagotovi dodatnih 30.000 € letno za zaposlitev ene osebe in 30.000 € letno za okrepitev programov psihosocialnega svetovanja v MOL. Sredstva se razdeli mladinskim organizacijam, prek razpisa.

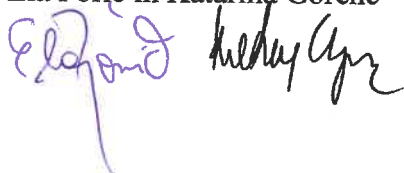
Ad. 4 Razno

Pod točko razno ni bilo posebne razprave razen izražene potrebe, da se predlaga naslednjo temo, ki bo obravnavana na Svetu za mlade MOL ter okvirno časovnico za naslednjo sejo. Dogovorjeno je bilo, da bo naslednja seja organizirana v enem mesecu, kot izpostavljena tema pa je bila predlagana participacija mladih. Konkretnije bo tema in morebitni gostje, opredeljena ob pripravi dnevnega reda, ki ga bodo člani uskladili preko elektronske pošte.

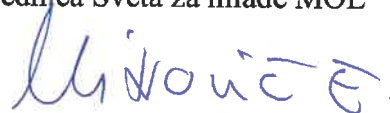
Seja se je zaključila ob 18.00.

Zapisali:

Ela Porić in Katarina Gorenc

Emilija Mitrović Miloš
Predsednica Sveta za mlade MOL

Poslati:

- Zoran Janković, župan
- Tjaša Ficko, podžupanja
- Člani sveta za mlade

